

MỘT SỐ CHỦ ĐỀ VÀ DẪN CHỨNG CHO BÀI VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

I. Ý CHÍ – NGHỊ LỰC SỐNG- BẢN LĨNH

1. KHÁI NIỆM : “Bản lĩnh” -quyết tâm kiên cường không ngại gian khổ. Giống như một chiếc áo giáp được tôi luyện từ những nguyên liệu bền vững nhất, bản lĩnh giúp ta không còn phải lo sợ trước những cơn gió to hay những ngọn sóng dữ. Vậy bản lĩnh là gì? Bản lĩnh là khả năng giải quyết mọi chuyện một cách bình tĩnh, thông minh và tinh táo. Người bản lĩnh là người dám đương đầu với khó khăn gian khổ. Thất bại, tự họ sẽ đứng lên. Cay đắng họ sẽ làm cho mọi thứ ngọt ngào. Họ dám làm những điều lớn lao, kỳ vĩ, xoay trời chuyển đất. Ở những người có bản lĩnh, họ luôn có trái tim đầy lý trí; có lòng quyết tâm cao độ với một lòng can đảm cùng với một nghị lực, ý chí mạnh mẽ.

2. Danh ngôn:

- **Nguyễn Khải :** Ở đời này không có con đường cùng, chỉ có những ranh giới, điều cốt yếu là phải có sức mạnh để bước qua những ranh giới ấy”.
- **Tố Hữu :** Mỗi lần ngã là 1 lần bớt dại / Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần
- Hãy hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ ngã về phía sau bạn .
- **Hồ Chí Minh ;** “*Không có việc gì khó /Chỉ sợ lòng không bền*

Đào núi và lấp biển Quyết chí ắt làm nên”.

3. Dẫn chứng

- Cà rốt khi chưa chế biến thì cứng và trông rắn chắc, nhưng sau khi luộc sôi, chúng trở nên rất mềm. Còn trứng lúc chưa luộc rất dễ vỡ, chỉ có một lớp vỏ mỏng bên ngoài bảo vệ chất lỏng bên trong. Sau khi qua nước sôi, chất lỏng bên trong trở nên đặc và chắc hơn. Hạt cà phê thì thật kỳ lạ. Sau khi sôi, nước của chúng trở nên rất đậm đà. Cuộc đời này cũng vậy. Khi sự việc tưởng như tồi tệ nhất thì chính lúc ấy lại giúp ta mạnh mẽ hơn cả. Bạn sẽ đối mặt với những thử thách của cuộc đời như thế nào? Cà rốt, trứng hay hạt cà phê?

- **Niuton** là nhà toán học, vật lý học, cơ học, thiên văn học vĩ đại người Anh. Sinh ra thiếu thốn, là một đứa trẻ yếu ớt, thường phải tránh nhúng trò chơi hiệu động của bạn bè. Do đó ông đã tự tạo ra những trò chơi cho mình và trở thành người rất tài năng.

- **Andecxen** Sinh ra trong một gia đình nghèo ở thành phố Odense, cuộc sống nghèo khổ, không lúc nào có đủ bánh mì để ăn. Đi học lại luôn bị bạn bè chê cười vì ngoại hình xấu. Vượt qua tất cả với ước mơ trở thành nghệ sĩ, Andecxen đã lang thang lên thành phố Copenhagen đóng những vai kịch tầm thường, làm quét dọn. Cuối cùng, nghị lực và tình yêu nghệ thuật đã giúp ông thành công. Những câu chuyện cổ tích của ông mãi tồn tại trong tâm trí độc giả, mang lại cho trẻ thơ niềm hạnh phúc, thắp lên những ước mơ đẹp.

- **Nick Vujicic**, diễn giả nổi tiếng sinh ra thiếu hai tay, hai chân, nhưng anh đã vượt qua trở ngại bệnh tật, tốt nghiệp đại học tài chính năm 21 tuổi, trở thành nhà diễn thuyết nổi tiếng và truyền cảm hứng tới 3 triệu người trên thế giới. anh nổi tiếng với phương châm “cuộc sống không giới hạn”.
- Lê Thanh Thúy cô gái lạc quan, yêu đời với nụ cười hoa hướng dương, đối mặt với căn bệnh ung thư và cái chết, vẫn mạnh mẽ, sống có ích. cô đã lập nên quỹ “ước mơ của thúy” để giúp đỡ các bệnh nhân ung thư khác. tuy thúy đã mất đi nhưng ước nguyện cao đẹp của chị vẫn còn mãi với cuộc đời, hàng “ngày hội hoa hướng dương”, viết tiếp ước mơ của thúy, vẫn được tổ chức, thu hút sự tham gia đông đảo của mọi người, đặc biệt là giới trẻ.
- **hiệp sĩ công nghệ thông tin nguyên công hùng:** với cơ thể chỉ khoảng 20 kg, nhưng có sự thông minh và nghị lực sống phi thường, năm 2003, công hùng đã đứng ra mở một trung tâm tin học dành cho người có hoàn cảnh như mình. trung tâm của công hùng đã giúp nhiều người khuyết tật tại nghệ an xóa bỏ mặc cảm, mở ra cơ hội việc làm và tương lai tươi sáng hơn cho họ. năm 2006, anh được trung ương đoàn bầu

chọn là 1 trong 10 gương mặt trẻ tiêu biểu toàn quốc, được gọi “hiệp sĩ công nghệ thông tin. (báo nguoiduatin.vn)

- **Stephen William Hawking** là nhà vật lý người anh, là “ông hoàng” vật lý lý thuyết của thế giới. Hawking mắc bệnh thần kinh có tên Lou Gehrig, khiến ông gần như mất hết khả năng cử động. Sau đó, ông phẫu thuật cắt khí quản và không thể nói chuyện bình thường. Ông luôn gắn chặt với chiếc xe lăn, chỉ có thể nói được qua một thiết bị tổng hợp tiếng gắn với một máy tính mà ông gõ chữ vào đó. Hawking hiện là giáo sư Lucasian, chức danh dành cho giáo sư toán học của đại học Cambridge. Từng đảm nhiệm vị trí này là những nhà khoa học xuất chúng như Isaac Newton và Paul Dirac. Ông có những bài học sâu sắc cho giới trẻ: “một là, hãy nhớ nhìn lên các vì sao và đừng nhìn xuống chân của mình. Hai là, không bao giờ từ bỏ làm việc. Làm việc sẽ giúp con cảm thấy có ý nghĩa và mục đích. Cuộc sống sẽ trở nên trống rỗng nếu không có công việc. Ba là, nếu con đủ may mắn để tìm thấy tình yêu, hãy nhớ rằng mình có nó và đừng để nó vượt mất khỏi tầm tay”.
- **Helen Keller (27/6/1880 – 1/6/1968)** là một nhà văn, nhà hoạt động xã hội mù, điếc người Mỹ. Bà là người mù điếc đầu tiên trên thế giới tốt nghiệp một trường cao đẳng. Tuy sống trong thế giới không ánh sáng, không âm thanh nhưng Keller vẫn là một phụ nữ tràn đầy tinh thần lạc quan, thiết tha yêu cuộc sống. Trong thế chiến thứ I và thứ II, bà đến hơn 70 bệnh viện để an ủi bệnh nhân, động viên họ. Bà dành trọn cuộc đời cho hội người mù Mỹ. Bài học mà Keller rút ra: lạc quan là niềm tin dẫn tới thành tựu. Bạn chẳng thể làm được điều gì mà thiếu đi hy vọng và sự tự tin.

II. THÀNH CÔNG – THẤT BẠI

1 KHÁI NIỆM “thất bại” là gì? Thất bại chính là những lần vấp ngã, là khi công việc của ta gặp khó khăn, không có kết quả tốt như chúng ta mong đợi. Còn thành công thì lại trái ngược lại. Thành công có nghĩa là đạt được những kết quả mà ta mong muốn và hoàn thành công việc ấy một cách thuận lợi và tốt đẹp

2. Danh ngôn :

-Thành công là tích số của: làm việc, may mắn và tài năng (Những vòng tay âu yếm, Nxb Trẻ,)

-Cựu Tổng thống Hoa Kỳ A. Lincoln đã từng nói: *Điều tôi muốn biết trước tiên không phải là bạn đã thất bại ra sao mà là bạn đã chấp nhận nó như thế nào.*

-Henry Ford (1863 -1947) - người sáng lập Công ty Ford Motor, từng là một trong ba người giàu nhất thế giới cũng đã đúc kết: *Thất bại đơn giản chỉ là cơ hội để bắt đầu lại mọi thứ một cách thông minh hơn.*

-Thomas Edison: Không phải là tôi đã thất bại, chẳng qua chỉ là tôi đã thực hiện hàng nghìn cách chưa có hiệu quả.

-**Tố Hữu** Ai chiến thắng mà không hề chiến bại / Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần - Tố Hữu

3. DẤU CHỨNG ĐỜI THƯỜNG

-**O. Henry** (1862 – 1910) – nhà văn trứ danh của nước Mỹ. Ông chưa từng hưởng bất kỳ một sự giáo dục nào, hay bị bệnh tật dày vò, thuở nhỏ đi chăn bò, chăn dê, làm thuê. Từng làm kế toán nhưng bị tình nghi là ăn trộm tiền nên bị bắt bỏ tù. Sau khi ra tù ông bắt đầu viết truyện ngắn và trở nên nổi tiếng, tác phẩm của ông được nhiều người nghiền cứu và trở thành sách bắt buộc học ở đại học.

-**Bill Gates** sinh ra trong một gia đình khá giả ở Hoa Kỳ. Từ nhỏ đã say mê toán học, từng đậu vào ngành Luật của trường đại học Harvard nhưng với niềm say mê máy tính ông đã nghỉ học và cùng một người bạn mở công ty Microsoft. Vượt qua nhiều khó khăn ông đã trở thành người giàu nhất hành tinh và hiện nay ông đã dành 95% tài sản của mình để làm từ thiện

III. HẠNH PHÚC

-1. Khái niệm

+Mỗi người có một quan niệm và cảm nhận khác nhau về hạnh phúc. Tuy nhiên có thể cảm nhận thấy hạnh phúc thường gắn liền với trạng thái vui sướng khi con người cảm thấy thỏa mãn ý nguyện nào đó của mình

+”Hạnh phúc trong tầm tay”: hạnh phúc không phải điều gì đó quá xa vời. Ai cũng có khả năng tạo lập hạnh phúc cho riêng bản thân mình Hạnh phúc không phải là điều gì đó quá xa vời. Nhiều khi hạnh phúc chính là những điều giản dị, gần gũi xung quanh chúng ta mà không phải ai cũng đủ tự tin và tinh tế để nhận ra

2.Danh ngôn

-Hạnh phúc lớn nhất ở đời là có thể tin chắc rằng ta được yêu thương – yêu vì chính bản thân ta, hay đúng hơn, yêu bất kể bản thân ta.- Victor Hugo -

-Nếu nước mắt con người tràn ngập đại dương thì hạnh phúc ở đâu cũng có - F. Dostoevski -

-Hãy nhìn ra thế giới xung quanh để thấy rằng bạn vẫn còn rất hạnh phúc so với những đau khổ mà người khác đang phải gánh chịu. – Khuyết danh

- “Hạnh phúc là gì? Bao lần ta lúng túng/ Hỏi nhau hoài mà nghĩ mãi vẫn chưa ra” (Dương Hương Ly)xx

3.Dẫn chứng .Đời sống

-Hạnh phúc đối với Thanh Hải thật cao thượng, lớn lao. Với ông, hạnh phúc là khi được cống hiến, được hiến dâng cả tuổi trẻ, tình yêu, nhiệt huyết, sự sống của mình cho mùa xuân của đất nước. Nhưng sự cống hiến đó không hề khoa trương, hình thức mà là sự cống hiến lặng lẽ, âm thầm, là sự cống hiến bất chấp thời gian, tuổi tác.

–“Một chú cún con hỏi mẹ: “Mẹ ơi, hạnh phúc là gì hở mẹ?” Chó mẹ từ tốn trả lời: “Hạnh phúc là ở đuôi của con đó!” Nghe xong, chú chó liền nhảy lên cổ gắng ngậm lấy đuôi của mình. Chú cố gắng hết sức nhưng vô ích. Một quá chú khóc nức nở nói với mẹ: “Mẹ ơi, con không thể nắm được hạnh phúc!”. Chó mẹ cười hiền từ đáp: “ Con hãy ngẩng cao đầu tiến về phía trước hạnh phúc sẽ luôn đi theo con thôi!” Như vậy, hạnh phúc là cái gì đó con người không nắm giữ được trong tầm tay, nhưng hạnh phúc không phải là cái gì đó quá xa xôi mà con người không tìm kiếm được cho mình

IV. VƯỢT QUA NGHỊCH CẢNH

1 KHÁI NIỆM nghịch cảnh chính là những hoàn cảnh éo le, những khó khăn hay những lần ta thất bại,... những điều tồi tệ mà cho dù bạn có muốn hay không thì nó cũng hiện hữu trong cuộc sống của chúng ta

“Nghịch cảnh” là hoàn cảnh éo le, trở trêu mang đến những khó khăn, thách thức cho cuộc sống của con người. “Phép thử” là thử thách cho lòng kiên trì và bản lĩnh của con người trước những hoàn cảnh có vấn đề. Câu nói “Nghịch cảnh không chỉ là một phép thử của tình cảm mà là thước đo của trí tuệ và bản lĩnh con người” đã khẳng định vai trò của hoàn cảnh sống đối với sự hình thành nhân cách và bản lĩnh của con người, trong đó những thách thức. Qua nghịch cảnh, con người không chỉ rèn luyện thêm được tính kiên trì mà còn tu rèn cho bản lĩnh và trí tuệ.

Nghịch cảnh là những hoàn cảnh không ai mong muốn nhưng nó vẫn xảy đến như một lẽ tất yếu của cuộc sống. Sống trên đời ai cũng từng trải qua những nghịch cảnh như: ốm đau, bệnh tật, tai nạn, xung đột....Nghịch cảnh thường đến bất ngờ mà không ai có thể tránh, đó là những bất trắc mà con người phải đối diện,

2..Danh ngôn

Nếu thời niên thiếu và tuổi trẻ còn là thứ gì khác ngoài hư ảo, thì chẳng lẽ đó không phải là tham vọng trưởng thành sao?- Vincent Van Gogh -

Khi mọi việc dường như đang chống lại bạn, hãy nhớ rằng máy bay cất cánh ngược chiều gió, chứ không phải cùng chiều gió. (Henry Ford)

3. Dẫn chứng Đời sống

- Triệu phú trẻ tuổi Adam Khoo hé mở những điều thú vị về khả năng tự khám phá năng lực bản thân. Chính những điều thú vị này đã làm nên tên tuổi và thành công của anh qua những trang sách, cũng như những khóa huấn luyện khắp thế giới. Nhưng ghi nhận trước hết ở triệu phú trẻ này là sự đeo bám mục tiêu và khao khát

thực hiện ước mơ: Trở thành triệu phú trước tuổi 30, kiên trì với suy nghĩ “Người khác làm được thì bạn làm được”.

ø thuở niên thiếu **picaso** là một họa sĩ vô danh, nghèo túng ở paris. đến lúc chỉ còn 15 đồng bạc, ông quyết định “đánh canh bạc cuối cùng”. ông thuê sinh viên dạy các cửa hàng tranh và hỏi “ở đây có bán tranh của picaso không?” chưa đầy một tháng tên tuổi của ông đã nổi tiếng khắp paris, tranh của ông bán được và nổi tiếng từ đó => nếu không tự tạo cơ hội cho chính mình thì chẳng bao giờ ta có cơ hội cả

V. TỰ HỌC – ĐỌC SÁCH

- Triết gia Pháp Rene Descartes từng nói “Đọc sách hay cũng giống như trò chuyện với các bộ óc tuyệt vời nhất của những thế kỷ đã trôi qua”. Sách là kết tinh của tri thức, trí tuệ và tâm hồn. Như một ngọn lửa bé nhỏ mà sáng rực, sách không những bồi đắp cho dòng chảy tri thức con người giàu phù sa, là nguồn thông tin, trao đổi kiến thức, giao lưu giữa hàng nghìn vùng miền xa lạ mà còn có sức mạnh thắp sáng tâm hồn nhân loại. Xóa tan u buồn, thất vọng hay nhắc nhở những ai còn non trẻ tránh sai lầm là sứ mệnh của “người bạn trung thành” này, bởi lẽ sách sinh ra là vì sự tiến bộ không ngừng của con người. Bày bạn với sách là cách dễ nhất để tâm tĩnh tại, tầm nhìn rộng mở để rồi khám phá được muôn điều hay, mới lạ, trong đó có cả cái hay của tác giả lẫn cái tốt của giá trị cuộc sống, tri thức từ xa xưa đến nay.

2. Danh ngôn

- **Mawcxim Grocki** : Sách mở ra trước mắt tôi những chân trời mới.
- Những gì sách dạy chúng ta cũng giống như lửa. Chúng ta lấy nó từ nhà hàng xóm, thắp nó trong nhà ta, đem nó truyền cho người khác và nó trở thành tài sản của tất cả mọi người.– Voltaire –
- Vào khoảnh khắc mà chúng ta thuyết phục đứa trẻ, bất cứ đứa trẻ nào, bước qua bậc thềm ấy, bậc thềm màu nhiệm dẫn vào thư viện, ta thay đổi cuộc sống của nó mãi mãi, theo cách tốt đẹp hơn– Barack Obama –
- Mỗi cuốn sách đều là một bậc thang nhỏ mà khi bước lên, tôi tách khỏi con thú và đến tới gần con người, tới gần quan niệm về cuộc sống tốt đẹp nhất và về sự thèm khát cuộc sống.- M.Gorki -

3 Dẫn chứng .Đời sống

- Cậu bé Hiền mồ côi cha, phải cùng mẹ sống trong một túp lều thuộc khuôn viên chùa làng. Nương nhờ cửa Phật, nhà sư dạy cho cậu bé chữ thánh hiền, mỗi buổi phải học xong mười tờ giấy. Khi đọc sách, chỉ cần liếc qua, Nguyễn Hiền đã thuộc lòng. Ban đêm, không có tiền mua dầu thắp, chú tiểu Nguyễn Hiền bắt đom đóm, bỏ vào vỏ trứng làm đèn, nấu sủ sôi kinh. Năm 11 tuổi, Nguyễn Hiền đã đọc hết pho sách của nhà chùa.
- Đọc Tắt đèn của Ngô Tất Tố, Lão Hạc của Nam Cao với những tấn bi kịch người nông dân Việt Nam trước Cách mạng tháng Tám phải gánh chịu để hiểu rõ được bất công của xã hội và càng thấm thía hơn giá trị cuộc sống tự do, công bằng, bác ái. Hay “Hạt giống tâm hồn” với các câu chuyện cổ tích đời thường, bài học nhân văn, lời khuyên quý báu để ta vững chắc từng bước đi trên đường đời. Bên cạnh đó, vẫn còn những loại sách vô bổ đang làm xấu vàng hào quang trí tuệ, chúng ta cần có sự chọn lọc thích hợp để làm giàu Trí và Tâm một cách hoàn hảo nhất.
- **book box** (chiếc hộp sách) là tên một phong trào ý nghĩa do các bạn trẻ việt nam tổ chức, những chiếc hộp sách sẽ được đặt ở nơi công cộng và mọi người có thể đến đó đọc sách miễn phí, mọi người cũng có thể mang sách về nhà với điều kiện để một cuốn sách khác vào thế chỗ è hành động ý nghĩa, thiết thực, mang sách đến mọi người, phát huy tinh thần nhân ái, sẻ chia của cộng đồng.
- **ông Phạm Thế Cường** (gò vấp, thành phố hồ chí minh) là chủ thư viện tư nhân phục vụ cộng đồng miễn phí. là một người đam mê sách, ông đã dày công sưu tầm rất nhiều đầu sách bỏ ích phục vụ mọi người, đặc biệt là các em nhỏ. ngoài ra, thư viện của ông còn tổ chức các chuyên đề văn học để những người yêu thích văn chương có thể chia sẻ đam mê của mình.
- **Đỗ Phủ**, nhà thơ được mệnh danh là thánh thi của trung quốc từng quan niệm “đọc nát vạn quyển sách, hạ bút như có thần” è sách có vai trò vô cùng to lớn đến việc mở mang đầu óc, trau dồi tình cảm của mỗi người, giúp cho người nghệ sĩ có thể sáng tạo ra những tác phẩm bất hủ.

- **maxim gorki**, “cánh chim báo bão của cách mạng nga”, cây đại thụ của nền văn học xô viết, là một người ham mê đọc sách. tuổi trẻ cơ cực, maxim gorki phải tự trau dồi kiến thức qua những cuốn sách quý báu mà ông có được. ông quan niệm:

VI. TÌNH YÊU THƯƠNG – THÓI VÔ CẢM

1. KHÁI NIỆM : Tình yêu thương là thứ tình cảm tốt đẹp mà con người dành cho nhau. Tình thương là những nét đẹp bình dị, trong sáng của tình người, lòng nhân hậu, sự khoan dung, cao thượng, vị tha và công lí. Đó có thể là tình cảm gia đình, tình bằng hữu, tình yêu lứa đôi, tình người nói chung. Nó có thể là thứ tình cảm vun đắp, xây dựng trong một thời gian dài nhưng cũng có thể chỉ là một niềm thương cảm chực trào dâng khi ta gặp một hoàn cảnh nào đó. Yêu thương chính là khi ta cảm thông quan tâm giúp đỡ người có cảnh ngộ bất hạnh, khó khăn trong cuộc sống, yêu mến và trân trọng những ng có phẩm chất đạo đức tốt, tình cảm cao đẹp.

2. Danh ngôn

Martin Luther King - nhà hoạt động nhân quyền Mỹ gốc Phi, từng đoạt giải Nobel Hòa Bình năm 1964, cho rằng: Trong thế giới này, chúng ta không chỉ xót xa trước lời nói và hành động của kẻ xấu mà còn cả vì sự im lặng đến đáng sợ của người tốt.

2 Dẫn chứng .Đời sống

- Năm 1970, Mẹ Teresa trở nên một nhân vật toàn cầu nổi tiếng với các hoạt động nhân đạo cứu giúp người nghèo và những người sống trong hoàn cảnh tuyệt vọng. Bà được trao giải Nobel Hòa bình năm 1979 như một sự vinh danh cho các hoạt động nhân đạo của bà. “Nếu tôi được trở thành một vị thánh, chắc chắn tôi sẽ là vị thánh của “bóng tối”. Tôi sẽ tiếp tục ở xa thiên đàng để thấp sáng cho những con người đang sống trong bóng tối trên trái đất này.”

- **Nguyễn Văn Nam** (học sinh lớp 12t7, trường THPT Đô Lương 1, Nghệ An). khi đi ngang qua sông lam thấy nhóm học sinh chơi với giữa dòng nước, nam sinh không hề đắn đo mà nhanh chóng lao xuống cứu người. sau khi đã cứu được 4 em học sinh vào bờ, nam thấy vẫn còn một em đang dần bị ngạt nước, cậu bạn đã dùng hết sức lực giúp em nhỏ được vào bờ. nhưng tiếc thay, chàng trai trẻ đã bị kiệt sức rồi dần bị nước cuốn trôi.
- chuyện kể rằng **Lê Hữu Trác** chữa cho một cậu bé con nhà thuyền chài nghèo bị mắc bệnh đậu mùa rất nặng, người bốc lên mùi xú uế, mỗi khi khám bệnh phải bỏ quần áo trên bờ, nhét bông vào hai lỗ mũi cho giảm bớt mùi khó chịu. thế mà ông vẫn đi lại thăm khám, bốc thuốc chữa bệnh ròng rã hàng tháng trời. đến khi cậu bé khỏi bệnh, không những ông không nhận một đồng thù lao nào mà còn cho gia đình cậu bé gạo, củi, dầu, đèn...

VII. CHO VÀ NHẬN - CÔNG HIẾN VÀ HƯỞNG THỤ - ÍCH KỈ VÀ VỊ THA

1. KHÁI NIỆM : Công hiến là đóng góp công sức, đóng góp những thứ từ bình thường đến quý giá cho sự nghiệp chung của mọi người, của đất nước. Suy rộng hơn, công hiến chính là góp phần xây dựng thế giới ngày một văn minh, tân tiến hơn. Người biết công hiến được tôn trọng và kính nể rất nhiều. Bởi khi ta biết công hiến, chính là lúc ta biết đặt lợi ích của cộng đồng lên trên lợi ích cá nhân. Biết hi sinh lợi ích của mình vì cộng đồng.

- Để làm được điều này, ta cần phải mở rộng tầm nhìn của mình đối với thế giới, tránh xa những nông cạn, vị kỉ, nhỏ nhen. Việc công hiến còn giúp chúng ta hoàn thiện nhân cách và tâm hồn mình hơn, như biết bao dung hơn, trở thành người quảng đại hơn, yêu thương con người nhiều hơn.

- Nhưng chữ “công hiến” cũng rất đời thường. Đó là sự chăm chỉ lao động của người nông dân, là sự miệt mài với công việc của người trí thức, là sự hăng say trong học tập của lớp trẻ. Phải chăng đó là hình ảnh giản dị của anh thanh niên trong “Lặng lẽ Sapa” của Nguyễn Thành Long, là các anh lính biên phòng hay hải đảo xa xôi đang ngày đêm canh giữ bình yên cho đất nước. Và cao hơn cả công hiến, chính là đức hy sinh. Hãy nhớ về những vị anh hùng hữu danh, vô danh, họ đã hy sinh cả mạng sống để cho đất nước được yên tiếng súng, được

độc lập tự do. Từ đó, nhắc nhở bản thân mỗi chúng ta phải biết sống vì mọi người, sống vì đất nước, dân tộc và “Đừng hỏi Tổ Quốc đã làm gì cho ta mà hãy hỏi ta đã làm gì cho Tổ Quốc hôm nay”

- **KHÁI NIỆM CHO – NHẬN** : “Cho” và “nhận” là hai quá trình quen thuộc và có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong cuộc sống của mỗi con người. Vậy “cho” và “nhận” là gì? Nó đóng vai trò như thế nào trong cuộc sống của mỗi chúng ta? “Cho” chính là sự san sẻ, giúp đỡ, yêu thương xuất phát từ tâm từ trái tim của một người, còn “nhận” là sự được đáp trả, đền ơn. Giữa “cho” và “nhận” luôn tồn tại mối quan hệ nhân quả nhưng đồng thời cũng tương trợ, bổ sung cho nhau

2. Danh ngôn

- Con người sinh ra không phải để tan biến đi như một hạt cát vô danh. Họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất, in dấu lại trong trái tim người khác (Xu – khôm – lin-xki)

- Sống là cho mà chết cũng là cho. (Tổ Hữu – Bài thơ vĩnh biệt cuộc đời)

- Cái quý nhất của con người ta là sự sống. Đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những năm tháng đã sống hoài, sống phí. (Pavel Corsaghin,

3. Đời sống

- Nhiều lúc mình cũng không ngờ nổi rằng mình đã đến đây. Không ngờ rằng trên mũ là một ngôi sao. Trên cổ áo là quân hàm đỏ. Cuộc đời bộ đội đến với mình tự nhiên quá, bình thản quá và cũng đột ngột quá. Hai mươi tám ngày trong quân ngũ mình hiểu được nhiều điều có ích. Sống được nhiều ngày có ý nghĩa. (Mãi mãi tuổi 20 – Nguyễn Văn Thạc)

- những người xuất chúng mới có khả năng cống hiến cho nhân loại. Như những sáng tạo, những phát minh, tìm kiếm khoa học được đánh giá cao của Mark Zuckerberg - ông chủ của trang mạng xã hội lớn nhất thế giới - Facebook; Marie Curie với phát hiện vĩ đại cho nền công nghiệp phóng xạ - Uranium.

VIII. LÒNG YÊU NƯỚC – SỰ HY SINH CAO CẢ

1. **KHÁI NIỆM** : Yêu nước không phải một khái niệm xa xôi, trừu tượng. Đó là tình cảm giản dị, gần gũi nhưng vô cùng thiêng liêng bắt nguồn từ sự trân trọng, nâng niu mà ta dành cho những sự vật quanh mình, cho những con người ta yêu thương, gắn bó.

- Biểu hiện của lòng yêu nước cũng nằm ngay trong ý thức, hành động hàng ngày của mỗi chúng ta. Trong thời chiến, nó sục sôi và cuộn trào cùng các cuộc khởi nghĩa, cùng lớp lớp thanh niên sẵn sàng hi sinh tính mạng khi lên đường nhập ngũ. Trong thời bình, mỗi người thể hiện tình yêu nước bằng cách chăm chỉ trau dồi tri thức, cần cù lao động và rèn luyện đạo đức với ước mong đem đến cuộc sống tươi đẹp hơn cho bản thân, gia đình và dân tộc mình. Cứ như vậy, lòng yêu nước đã truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác, trở thành nguồn sức mạnh vô giá, thành sợi dây nối kết trái tim của những “con Lạc cháu Hồng”, giúp ta có thể lập nên những chiến công “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Chính tình yêu nước của thế hệ đi trước đã tạo dựng niềm tin cho thế hệ mai sau.

- Dù thế hệ trẻ có lập nghiệp nơi đâu trên địa cầu rộng lớn, những con người Việt Nam ta vẫn luôn giữ trong trái tim mình tình yêu nước nồng nàn, để nhớ, để ngưỡng vọng và cũng để khao khát được làm điều gì đó cho mảnh đất hình chữ S thân thương Việt Nam.

2. **Danh ngôn** Tổ quốc quan trọng hơn sinh mệnh, là cha mẹ của chúng ta, là đất đai của chúng ta. - Marie Curie
Chỉ có một việc quan trọng nhất là yêu nhân dân, yêu Tổ quốc, dùng trí óc và linh hồn để phục vụ. - Nicolaisuyev

Vinh dự lớn nhất là được bảo vệ Tổ quốc - Aristotle (Hy Lạp) -

Tôi chỉ nuối tiếc một điều: tôi chỉ có một sinh mệnh hy sinh vì Tổ quốc - Hal (Mỹ) -

- Chúng tôi đi không tiếc đời mình

(Nhưng tuổi hai mươi làm sao không tiếc)

Ai cũng tiếc tuổi hai mươi thì còn chi Tổ quốc? (Những người đi tới biển – Thanh Thảo)

3 Dẫn chứng .Đời sống

Ngày 14/3/1988, các chiến sĩ Hải quân Việt Nam trên đảo Gạc Ma hiên ngang đứng thành vòng tròn bảo vệ Quốc kỳ, đấu mốc khẳng định chủ quyền của Tổ quốc.

Chiếc máy bay tuần thám hiện đại CASA-212 của Cảnh sát biển được lệnh tức tốc lên đường đi tìm kiếm các phi công của chiếc Su30-MK2 bị nạn cũng đã lâm nạn trên vùng biển Bạch Long Vĩ vào trưa 16-6.

IX.NIỀM TIN VÀ MẤT NIỀM TIN

1 KHÁI NIỆM : Niềm tin không phải là yếu tố duy nhất tạo nên thành công nhưng nó là nền tảng, là nguồn sức mạnh để ta có đủ can đảm để bước đi trên con đường mình chọn.Niềm tin xuất phát từ những gì mà ta cho là đúng. Niềm tin mang nhiều ý nghĩa khác nhau, là sự tin cậy, đảm bảo, là sự vun trồng của bao nhiêu tâm tư, sự quyết định sau nhiều lần đắn đo để tạo lập nên một nguồn sức mạnh bền vững.Vì có niềm tin mà chúng ta có thêm động lực để tiến lên phía trước. Niềm tin mang đến cho những người thất bại một tia hy vọng bắt đầu lại, mang đến cho người mất phương hướng một lối đi, mang đến cho tuổi trẻ chênh vênh một chỗ dựa...

- Niềm tin vào bản thân: Đó là niềm tin vào chính mình, tin vào năng lực, trí tuệ, phẩm chất, giá trị của mình trong cuộc sống. Đó còn là mình hiểu mình và tự đánh giá được vị trí, vai trò của mình trong các mối quan hệ của cuộc sống.

- Khi đánh mất niềm tin là ta đánh mất tất cả. - đánh mất thêm nhiều thứ quý giá khác .Câu nói là lời nhắc nhở mỗi chúng ta hãy có niềm tin vào bản thân. Đó cũng là bản lĩnh, là phẩm chất, là năng lực của mỗi người, là nền tảng của niềm yêu sống và mọi thành công.

2.Danh ngôn

Niềm tin giống như một tấm gương, bạn có thể lắp ráp lại khi nó bị vỡ những cuối cùng bạn vẫn cứ nhìn thấy sự hiện diện của những mảnh vỡ trong sự phản chiếu đầy ngu ngốc. - Lady Gaga –

Đôi khi cuộc đời sẽ ném gạch vào đầu bạn. Đừng đánh mất niềm tin - Steve Jobs -

3. Dẫn chứng Đời sống

Tầm nhìn độc đáo của Soichiro Honda bị cộng đồng doanh nhân Nhật Bản phản bác. Honda đã từng là một thợ máy xuất sắc, ông rất ngưỡng mộ Edison và là người không muốn tuân theo những quy tắc. Trong những năm 1970, Honda đã thách thức ngành công nghiệp tự động của Mỹ và dẫn đầu cuộc cách mạng tự động hóa của Nhật.

X .TỰ TRỌNG

1 KHÁI NIỆM Lòng tự trọng là ý thức biết coi trọng và giữ gìn phẩm cách, danh dự của chính mình.Tự trọng là sống trung thực.Tự trọng là hết lòng vì công việc; trung thực trong công tác, học tập Tự trọng là dám nhìn nhận sai trái, khuyết điểm của bản thân, sống trong sáng, thẳng thắn

- Tự trọng là biết giữ gìn phẩm giá, nhân cách Tự trọng là dám bênh vực lẽ phải dù có ảnh hưởng đến quyền lợi bản thân.Lòng tự trọng có nhiều mức độ: Tự trọng bản thân, tự trọng quốc thể, tự trọng dân tộc....

2.Danh ngôn

- Nhạc sĩ S. Gunô có lần nói:

Hồi tôi hai mươi tuổi, tôi chỉ thừa nhận riêng tôi có tài.

Ba mươi tuổi tôi đã nói: Tôi và Môda.

Bốn mươi tuổi tôi nói: Môda và tôi.

Còn bây giờ tôi chỉ nói: Môda.

3 Dẫn chứng .Đời sống

-Giải Nobel lập nên theo nguyện vọng cuối cùng của Alfred Nobel, một nhà hóa học, nhà công nghiệp học và người phát minh ra thuốc nổ của Thụy Điển. Alfred Nobel đã thấy tổn thương vì phát minh thuốc nổ của ông

được sử dụng cho mục đích dã man và ông muốn giải thưởng của ông phục vụ cho nhân loại. Trong bản di chúc, Alfred đã dành 94% trị giá tài sản (khoảng 2000000 bảng Anh) và lấy lại hàng năm để lập nên 5 giải Nobel (vật lý, hóa học, y học, văn học, hòa bình) cho "những ai... đã đưa đến những lợi ích nhất cho con người."

- Chu Văn An (1292 – 1370) – nhà nho, nhà hiền triết, nhà sư phạm mẫu mực cuối đời Trần, nổi tiếng cương trực, không cầu danh lợi. Ra làm quan vào thời vua Trần Dụ Tông (đầu thế kỷ XIV), chính sự suy đồi, nịnh thần lũng đoạn, ông dâng sớ xin chém 7 nịnh thần (thất trảm sớ) nhưng không được chấp thuận. ông treo ấn, từ quan về quê dạy học, viết sách.

♣ **trong thảm họa sóng thần năm 2012**, người dân nhật vẫn bình tĩnh, ứng phó, người dân bình tĩnh đứng xếp hàng nhận viện trợ, không có nạn hôi của xảy ra, các cửa hàng giảm giá bán để giúp đỡ đồng bào ở tỉnh thần đoàn kết cao độ, sự nhận thức sâu sắc mối quan hệ giữa các nhân và tập thể đã giúp người nhật đứng dậy từ thảm họa, được cả thế giới khâm phục.

11. .tinh thần ham học hỏi

* **Darwin** là một nhà bác học nổi tiếng, khi về già vẫn chăm chỉ đọc sách trau dồi kiến thức. con gái ông thấy lạ, thắc mắc tại sao cha đã lớn tuổi mà vẫn chăm chỉ học tập, ông trả lời: “bác học không có nghĩa là ngừng học”.

* **cụ Hỳnh Thúc Kháng** sinh năm bính tí (1876) huyện tiên phước tỉnh quảng nam. cụ là người học rất giỏi, đã hai lần đỗ thủ khoa trong các kỳ thi hương và thi hội. cụ còn là người rất ham học, lúc nào cũng đọc sách tìm tòi cái mới, cái hay của sách vở, khám phá cái vô cùng của kiến thức. trong thời gian bị đày đi côn đảo cụ đã tự học tiếng pháp. với cuốn từ điển pháp dày khoảng 1800 trang cụ đã kiên trì học thuộc sau các buổi lao động khổ sai hằng ngày. cụ là tấm gương tiêu biểu cho tinh thần hiếu học của người quảng và soi rọi cho thế hệ thanh niên đời sau.

* **giáo sư Ngô Bảo Châu**, nhà toán học xuất sắc đã giải được bộ đề langlands và giành được huy chương field danh giá, đã bỏ ra rất nhiều tâm huyết nghiên cứu, trau dồi để theo đuổi đam mê toán học của mình. ông cho rằng: “đến một lúc nào đó, bạn làm toán vì bạn thích chứ không phải để chứng tỏ một cái gì nữa”

* **cụ Hoàng Ân**, quê bắc giang, 74 tuổi vẫn thi vào viện đại học mở hà nội. cụ cũng cho biết học luật với mục đích chính là giúp bà con ở quê đấu tranh bảo vệ quyền lợi của người nông dân, hiểu luật để giúp những người nông dân nghèo đấu tranh đòi quyền lợi hợp pháp khi bị xâm phạm.